

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 90.236 van 16 oktober 2000
in de zaak A. 92.017/IX-2392.**

In zake : Hilde ULRICHTS,
wonende te ANTWERPEN,
Markgravelei 17

tegen :

1. de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Justitie,
2. de Nederlandstalige Examencommissie van het Wervingscollege van Magistraten, die woonplaats kiezen bij advocaat P. PEETERS, kantoor houdende te BRUSSEL, Brederodestraat 13.

DE VOORZITTER VAN DE IXe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Hilde ULRICHTS op 22 mei 2000 heeft ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 21 maart 2000 waarbij de Nederlandstalige Examencommissie van het Wervingscollege van magistraten verzoekster niet geslaagd verklaart voor de mondelinge proef van het examen inzake beroepsbekwaamheid;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekster de vernietiging vordert van dezelfde beslissing;

Gezien het eveneens op dezelfde dag ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekster de volgende voorlopige maatregelen vordert :

"De examencommissie een heronderzoek te laten doen van de mondelinge proef en een nieuwe beslissing van deze proef te nemen.

De organiserende macht te bevelen de examencommissie opnieuw te laten samenkomen binnen de acht dagen en dit op straffe van een dwangsom van 5000 bef per

dag vertraging opdat ze opnieuw zou beslissen over het welslagen van de kandidaat.";

Gezien de nota van de eerste verwerende partij en de aanvullende nota van beide verwerende partijen;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur-generaal M. ROELANDT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 5 september 2000 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 18 september 2000;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van verzoekster en van advocaat P. PEETERS, die verschijnt voor de verwerende partijen;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur-generaal M. ROELANDT;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Verzoekster is advocaat geweest van 1976 tot 1988, en werkt sindsdien als kaderlid voor een verzekeringsmaatschappij.

1.2. Verzoekster neemt op 11 december 1999 deel aan de schriftelijke proef van het examen inzake beroepsbekwaamheid voor magistraten en slaagt voor die proef.

1.3. Op 21 maart 2000 neemt zij deel aan de mondelinge proef.

Zij behandelt het volgende onderwerp :
"bevoegdheidsconflicten en procedurele knelpunten in de weg van een snelle vergoeding van de zwakke weggebruiker".

1.4. Op 10 april 2000 ontvangt verzoekster de mededeling niet geslaagd te zijn.

De motivering daarvan luidt als volgt :

"De uiteenzetting is weinig gestructureerd. Bovendien blijkt uit het antwoord op de haar gestelde vragen in verband met haar uiteenzetting dat zij een zeer gebrekkige kennis heeft van elementaire beginselen van het strafprocesrecht en van de burgerlijke vordering".

2. Over de gegrondheid van de vorderingen.

Overwegende dat luidens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen die de vernietiging van de aangevochten rechts-handeling kunnen verantwoorden worden aangevoerd en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die handeling een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

2.1.1. Overwegende dat verzoekster als eerste middel de schending van de motiveringsplicht aanvoert, welk middel zij als volgt formuleert :

"De overheid moet voor een beslissing t.o.v. een kandidaat een rechtsgeldige reden hebben.

Het is de taak van de Raad van State na te gaan of de jury bij toepassing van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen zich behoorlijk van deze motiveringsvereiste gekwetten heeft bij het beoordelen van de mondelinge proef zoals deze beschreven werd in het ministerieel besluit van 12 oktober 1998, houdende bekrachtiging van de programma's van het examen inzake beroepsbekwaamheid (B.S. 16/10/1998) :

- a. 'De mondelinge proef omvat een kritische uiteenzetting van ongeveer tien minuten te houden door de kandidaat, zonder nota's, over een onderwerp van gerechtelijk privaatrecht of strafvordering, naar zijn keuze, gevolgd door een mondelinge ondervraging over deze uiteenzetting.
- b. een gedachtewisseling over het geheel of een deel van de schriftelijke proef'.

Art. 2 van de Wet van 29 juli 1991 zegt dat bestuurshandelingen met individuele strekking uitdrukkelijk moeten worden gemotiveerd.

Art. 3 bepaalt dat de motivering de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. De motivering moet afdoende zijn.

Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering 'pertinent' moet zijn, dat wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing moet te maken hebben. Verder moet ze 'draagkrachtig' zijn, d.w.z. dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

De hierboven weergegeven beoordeling en motivering door de jury is in casu niet afdoend. Ze is in algemene bewoordingen gesteld en niet draagkrachtig. Ze is bovendien niet pertinent en willekeurig.

1.1. niet afdoend :

De jury zegt dat verzoekster een zeer gebrekkige kennis heeft van elementaire beginselen van het strafprocesrecht en van de burgerlijke vordering. Alhoewel de jury haar beslissing steunt op 'een zeer gebrekkige kennis van elementaire beginselen van het strafprocesrecht en de burgerlijke vordering', wordt nochtans nergens in de motivering of het proces-verbaal beschreven of geacteerd welke vragen gesteld werden door de jury en vooral welke antwoorden door verzoekster foutief gegeven werden.

Het motief van de examencommissie is feitelijk onjuist :

verzoekster gaf pertinente antwoorden op de aan haar gestelde vragen. Deze vragen gingen zelfs verder dan

het onderwerp, wat eigenlijk niet voorzien is in het ministerieel besluit van 12 oktober 1998.

Het aan verzoekster overgemaakte proces-verbaal is dus een gratuite bewering, wat men wel gemakkelijk kan zeggen, maar wat niet afdoend gemotiveerd is!

Het nagaan of de door de jury gegeven beoordeling op wettige motieven berust kan alleen maar gebeuren door de gegeven antwoorden naast de gestelde vragen te leggen.

1.2. niet draagkrachtig :

Het door verzoekster behandelde onderwerp was technisch, doch actueel en zeer praktijkgericht voor verzoekster. Bovendien was er in de rechtspraak verdeeldheid over het onderwerp, zodat verzoekster haar persoonlijk standpunt kon verwoorden.

Het kritisch gehalte van de uiteenzetting -een noodzakelijke voorwaarde vermeld in het Staatsblad- werd door de jury bij de motivering evenwel niet beoordeeld. De aangehaalde redenen van de jury volstaan niet om de beslissing te dragen, wat maakt dat de motivering niet draagkrachtig is.

1.3. niet pertinent :

De motiveringsplicht vervat in de Wet op de Motivering van Bestuurshandelingen, heeft tot finaal doel degene t.o.v. wie een beslissing genomen is een inzicht te geven in de motieven van die beslissing. De aan verzoekster ter kennis gebrachte motivering is niets meer dan een vage en stereotype formule, die verzoekster niet in staat stelt de juridische en feitelijke overwegingen die aan de grondslag hebben gelegen van de beslissing na te gaan.

De motivering is in rechte en in feite niet evenredig aan het gewicht van de genomen beslissing.

De motivering van de jury is dus niet pertinent.

De gebruikte bewoordingen bij de motivering illustreren bovendien dat de examenjury haar taak en bevoegdheid, toegekend en bekrachtigd bij het voornoemd ministerieel besluit, te buiten gaat.

Dit ministerieel besluit voorziet uitdrukkelijk 'een mondelinge ondervraging over de kritische uiteenzetting en een gedachtewisseling over de schriftelijke proef'.

Bij de motivering van de jury vindt men juist over voornoemde essentiële bestanddelen van de mondelinge proef niets terug.

De motiveringsverplichting is dan ook geschonden : aan de verplichting tot formele motivering zoals bij de wet van 29 juli 1991 opgelegd, werd niet voldaan!";

2.1.2. Overwegende dat de bestreden beslissing zoals hiervoren weergegeven sub 1.4. een formele motivering bevat; dat die uitgedrukte motieven de feitelijke en juridische overwegingen bevatten die aan de

bestreden beslissing om haar niet geslaagd te verklaren ten grondslag liggen, namelijk dat verzoeksters mondelinge uiteenzetting weinig gestructureerd is en bovendien uit het antwoord op de haar gestelde vragen in verband met haar uiteenzetting blijkt dat zij een zeer gebrekkige kennis heeft van elementaire beginselen van het strafprocesrecht en van de burgerlijke vordering; dat ter zake die motieven afdoende zijn, wat betekent dat zij de beslissing kunnen dragen; dat dit laatste immers niet inhoudt dat een relaas of samenvatting moet worden gegeven van de vragen en antwoorden, maar het volstaat dat de algemene conclusie van de examencommissie wordt weergegeven welke ervan doet blijken dat, naar de mening van die commissie, aan de vereisten om te slagen niet is voldaan; dat uit de ingeroepen wetsbepaling niet volgt dat de materiële motieven die aan de beslissing ten grondslag liggen, zoals zij in de formele motivering uitgedrukt worden, ook in rechte en in feite juist zijn, enkel dat duidelijk moet blijken welke motieven de examencommissie heeft gehanteerd; dat met andere woorden toetsing van de formele motivering geen inhoudelijke toetsing van de bestreden beslissing moet omvatten; dat in zoverre verzoekster aanvoert dat de motivering niet pertinent is, in de zin dat zij niet duidelijk met de beslissing te maken zou hebben en zij tevens aanvoert dat die motivering niet betrokken kan worden op de twee essentiële onderdelen van de mondelinge examenproef, namelijk kritische uiteenzetting en mondelinge ondervraging daarover evenals een gedachtewisseling over de schriftelijke proef, het weliswaar zo is dat de gegeven motivering enkel een beoordeling bevat toegepast op dat eerste onderdeel van het mondeling examen zoals bepaald in het examenreglement, doch de vaststelling dat verzoekster reeds daaraan niet heeft voldaan kan volstaan om de beslissing haar niet geslaagd te verklaren te dragen; dat in zoverre verzoekster beweert dat de motivering niet betrokken kan worden op het kritisch gehalte van haar uiteenzetting, eveneens

kan worden gesteld dat het motief van gebrek aan structuur van de "uiteenzetting" op zichzelf ook kan volstaan om de beslissing te dragen; dat om te slagen voor het mondeling examengedeelte immers niet alleen een "kritische" uiteenzetting moet worden gegeven, maar het eerst en vooral moet gaan om een "uiteenzetting", wat een zekere logische structuur onderstelt; dat het middel niet ernstig is;

2.2.1. Overwegende dat verzoekster als tweede middel de schending aanvoert van het redelijkheids- en objectiviteitsbeginsel alsmede van het zorgvuldigheidsbeginsel; dat zij dat middel als volgt uiteenzet :

"2.1. Schending van het redelijkheidsbeginsel :

* Aan verzoekster werd in algemene bewoordingen meegedeeld dat 'de uiteenzetting weinig gestructureerd is'.

Alhoewel verzoekster een kritische uiteenzetting gaf, hanteert de jury in haar motivering de term 'gestructureerd' en beoordeelt zij op geen enkele manier de inhoud van de gegeven uiteenzetting, die volgens het ministerieel besluit dus in de eerste plaats kritisch dient te zijn. Een uiteenzetting kan gestructureerd zijn, doch niet kritisch of kritisch en niet gestructureerd of kritisch en gestructureerd.

Het betoog was niet alleen kritisch doch ook gestructureerd : verzoekster voegt haar tekst toe als bewijs van de gevolgde structuur.

De motivering is niet redelijk wanneer ze volledig afwijkt van hetgeen door het ministerieel besluit voorzien werd als examen : de jury schendt hier dus het redelijkheidsbeginsel.

* Het oordeel van de examencommissie over de zeer gebrekkige kennis van verzoekster is onredelijk :

- verzoekster is dagelijks bezig met strafprocesrecht en met burgerlijke vorderingen.
- verzoekster is licentiaat in de rechten, wat toch impliceert dat zij juist wel die elementaire kennis bezit.
- het gaat om een vergelijkend examen en niet om een gewoon bekwaamheidsexamen.

* Het mondeling examen afgelegd door verzoekster werd onredelijk streng beoordeeld. De aan verzoekster ten laste gelegde fouten (welke ?) kunnen niet als fouten aangerekend worden daar ze niet geconcretiseerd werden of zijn van die aard dat de aanrekening ervan op haar punten-

totaal als totaal onredelijk dient beschouwd te worden.

- * Geen enkel stuk van het administratief dossier geeft onmiskenbaar blijk van de elementen die tot de beslissing hebben geleid.

Alhoewel de Raad van State zijn beoordeling niet in de plaats kan stellen van die van de bevoegde overheid moet hij deze toch censureren indien zij haar beoordelingsmacht heeft uitgeoefend op kennelijk onredelijke wijze.

2.2. Schending van het objectiviteitsbeginsel bij de mondelinge proef :

- * De mondelinge proef verloopt niet meer anoniem als de jury in het bezit is van het curriculum van de kandidaat :

zo wordt de mogelijkheid gecreëerd dat de jury zich door andere, meer subjectieve motieven kan laten leiden dan door de geschiktheid en de maturiteit van de kandidaat.

Vooringenomenheid is op die manier dus niet uit te sluiten.

- * De jury neemt geen kennis van de schriftelijke voorbereiding van de mondelinge proef - alhoewel verzoekster hierom op 21 maart 2000 verzocht bij de secretaresse. De deliberatie neemt slechts enkele minuten in beslag en vindt plaats onmiddellijk na het examen.

In die zin wordt het objectiviteitsbeginsel geschonden en is willekeur mogelijk :

wat is 'gestructureerd' of wat is 'weinig gestructureerd' of wat is 'niet gestructureerd'? wat is kritisch en wat is een persoonlijk standpunt?

Dit alles kan naderhand niet meer beoordeeld worden :

een vergelijking maken tussen de diverse kandidaten omtrent kritische inhoud en het vereiste persoonlijk standpunt is zelfs niet meer mogelijk, aangezien de examens op een verschillende dag worden afgenomen en het steeds een wisselende jury is.

In de brief van 28 februari 2000 van het Wervingscollege gericht aan de kandidaten wordt nochtans expliciet gevraagd dat 'bij de uiteenzetting de verschillende stellingen in rechtspraak en rechtsleer kritisch moeten geëvalueerd worden en een persoonlijk standpunt moeten inhouden'.

Naargelang de jury een voorkennis heeft of een gebrek aan kennis over het door de kandidaat gekozen onderwerp (men kan niet in alles specialist zijn), naargelang de wisselende samenstelling van de jury en de wens of de vermoedheid van het ogenblik kan een examenjury deze begrippen anders invullen.

Het is voornamelijk de kritische inhoud en het persoonlijk standpunt dat door de examenjury diende

beoordeeld te worden, wat duidelijk door de jury niet gebeurde bij verzoekster.

De alertheid, de taalvaardigheid, het mondeling reactievermogen en de argumentatiekracht van verzoekster werden door de jury zelfs niet beoordeeld. Nochtans zijn dit eerder eigenschappen waarop tijdens een mondelinge proef dient gelet te worden.

Het is de taak van de Raad van State na te gaan of de jury een redelijke beoordeling heeft gedaan en of een mogelijk verschil in behandeling tussen kandidaten in casu wel rustte op objectieve en evenredige criteria.

2.3. Schending van de zorgvuldigheidsplicht :

* De zorgvuldigheidsplicht vereist dat de jury bij het organiseren van het examen zorgvuldig te werk gaat : de jury dient ervoor te zorgen dat zij degelijk geïnformeerd is opdat haar besluitvorming kan totstandkomen na een behoorlijke afweging van de voorhanden zijnde gegevens.

Nu de jury geen schriftelijk exemplaar bijhoudt van de door de kandidaten gegeven uiteenzettingen in het persoonlijk examendossier is zij niet degelijk geïnformeerd over de 'kritische inhoud' en het persoonlijk standpunt van een uiteenzetting en wordt het recht van verdediging van een kandidaat zelfs geschonden.

Door op zodanige manier te oordelen, kan een kandidaat bij de mondelinge proef steeds blootgesteld worden aan willekeur door de overheid : achteraf is immers geen vergelijking meer mogelijk i.v.m. de diverse kritische uiteenzettingen die gehouden werden door de verschillende kandidaten.

* Het getuigt verder van zorgvuldigheid te beschikken over notities i.v.m. het verloop van het mondeling examen.

Het is de taak van de Raad van State te waken over de zorgvuldigheidsplicht.

Omdat verzoekster zich wenst te verweren tegen de beslissing van de examenjury legt zij bij dit verzoekschrift haar voorbereidende nota neer over het door haar gekozen onderwerp. Bijgevoegde ontwerp tekst diende als leidraad en verzoekster verwees expliciet naar tegenstrijdigheden (fouten?) in de rechtspraak. Dit verschaft de Raad van State enige toelichting over de kwaliteit en de kritische inhoud van de door verzoekster gegeven uiteenzetting.

Verzoekster formuleerde voorstellen om te verhelpen aan hinderpalen die zwakke weggebruikers ondervinden op weg naar een snelle vergoeding van hun lichamelijke schade.

Het is wel niet de taak van de Raad van State zijn eigen beoordeling in de plaats te stellen van de jury, doch de neerlegging van de tekst is de enige mogelijkheid voor verzoekster om aan te tonen dat de

jury de beginselen van redelijkheid en objectiviteit geschonden heeft.

De willekeurige beslissing van de jury, die verzoekster in haar belang raakt, negeerde volledig de mondelinge uiteenzetting die zowel gestructureerd als kritisch was.";

2.2.2.1. Overwegende wat het eerste onderdeel betreft, dat in zoverre verzoekster aanvoert dat de bestreden beslissing geen aandacht besteedde aan het kritisch gehalte van haar uiteenzetting, verwezen kan worden naar de bespreking van het eerste middel; dat omtrent het al dan niet gestructureerd zijn van haar uiteenzetting, moet worden opgemerkt dat de examencommissie de kandidaat beoordeelt aan de hand van zijn mondelinge uiteenzetting en niet aan de hand van de schriftelijke voorbereiding welke hij over het gekozen onderwerp heeft opgesteld noch van de kennis en ervaring welke hij daaromtrent beweert te bezitten; dat de omstandigheid dat een examenproef mondeling verloopt weliswaar ook betekent dat minder gemakkelijk kan worden nagegaan in hoeverre de beoordeling van de examencommissie overeenstemt met een normale quoterings; dat overigens de kandidaat daarvoor over andere waarborgen beschikt zoals de openbaarheid en de collegiale beoordeling; dat het de Raad van State niet toekomt zijn eigen beoordeling in de plaats van die van de examencommissie te stellen, doch deze enkel op haar redelijkheid kan toetsen; dat het de verzoekster toekomt de nodige gegevens aan te brengen teneinde de onredelijkheid ervan aan te tonen; dat in dezen de aan de Raad van State overgelegde gegevens daartoe niet kunnen volstaan; dat meer bepaald, het niet volstaat een geschreven verhandeling voor te leggen waarvan wordt verklaard dat zij de weergave is van de mondelinge uiteenzetting; dat het eerste onderdeel van het middel niet ernstig is;

2.2.2.2. Overwegende wat het tweede onderdeel betreft, dat louter de vaststelling dat de examencommissie

sie in het bezit is van het curriculum van de kandidaat - waarbij men zich kan afvragen of een mondeling examen hoe dan ook anoniem kan zijn - niet volstaat om te besluiten dat het objectiviteitsbeginsel geschonden wordt; dat voorts een mondelinge proef niet vergezeld moet gaan van een schriftelijke voorbereiding en de omstandigheid dat onmiddellijk gedelibereerd wordt niet noodzakelijk de conclusie wettigt dat er geen objectieve beoordeling plaatsheeft; dat men dat evengoed van het tegendeel zou kunnen beweren; dat, overigens, het gaat om een bekwaamheidsproef, niet om een vergelijkend examen, wat betekent dat er geen rangschikking van de kandidaten moet worden opgemaakt; dat nogmaals moet worden herhaald dat de Raad van State zich niet in de plaats kan stellen van de examencommissie; dat het tweede onderdeel evenmin ernstig is;

2.2.2.3. Overwegende wat het derde onderdeel betreft, dat zoals gezegd van een mondeling examen per definitie geen geschrift bestaat en het ook niet verplicht is daarvan nota's te nemen; dat wat het neerleggen van verzoeksters voorbereidende nota betreft, het volstaat te verwijzen naar wat hiervoren is gezegd; dat het derde onderdeel van het middel ook niet ernstig is;

2.3.1. Overwegende dat verzoekster in een derde middel de schending aanvoert van artikel 259bis, § 4 en 5, van het Gerechtelijk Wetboek en schending van het ministerieel besluit van 12 oktober 1998, waarin de bestanddelen van de mondelinge proef expliciet worden uiteengezet, en machtsoverschrijding; dat zij dat middel als volgt uiteenzet :

"Verzoekster verwijst expliciet naar het Staatsblad van 16 oktober 1998, 34.395.

a. 'De mondelinge proef omvat een kritische uiteenzetting van ongeveer tien minuten te houden door de kandidaat, zonder nota's, over een onderwerp van gerechtelijk privaatrecht of strafvordering,

naar zijn keuze, gevolgd door een mondelinge ondervraging over deze uiteenzetting.

b. een gedachtewisseling over het geheel of een deel van de schriftelijke proef'.

De examencommissie dient alleszins het examenprogramma dat zijzelf organiseert (art. 259bis § 5 Ger.W. : elke examencommissie heeft tot taak het examen inzake beroepsbekwaamheid te organiseren volgens de wettelijke bepalingen) en dat bekrachtigd wordt bij ministerieel besluit, in casu het ministerieel besluit van 12 oktober 1998 te respecteren!

Uit de motivering die werd overgemaakt aan verzoekster blijkt dat de jury zelf geen rekening houdt met de inhoud van dit programma.

Bij ministerieel besluit wordt gewag gemaakt van 'een mondelinge ondervraging over deze uiteenzetting'.

Het valt op dat de jury enkel spreekt over : 'een zeer gebrekkige kennis van elementaire beginselen van het strafprocesrecht en de burgerlijke vordering'.

Zoals reeds vermeld gaf verzoekster afdoende antwoorden op de aan haar gestelde vragen, die zelfs niet alle te maken hadden met de uiteenzetting.

Terloops wil verzoekster nog opmerken dat de jury met de kandidaat geen gedachtewisseling hield over de schriftelijke proeven. De enige vraag die hieromtrent gesteld werd was de vraag 'wat is kantonnement', wat verzoekster juist beantwoordde.

Het is zeker niet de bedoeling van de wetgever dat een mondelinge proef herleid wordt tot het memoriseren van wetboeken.

Art. 259bis § 4 Ger.W. zegt expliciet dat het examen inzake beroepsbekwaamheid bedoeld is om de voor de uitoefening van het ambt noodzakelijke maturiteit en verstandelijke bekwaamheid te beoordelen.

Het anonieme schriftelijk examen voor de werving van magistraten is volledig afgestemd op taken die magistraten in de dagelijkse praktijk te vervullen hebben. Op de schriftelijke proeven behaalde verzoekster 60% of meer. Dit examen nam een hele zaterdag in beslag en is de belangrijkste parameter om de verstandelijke bekwaamheid te meten en te vergelijken tussen de kandidaten.

Waar het artikel 259bis § 4 Ger.W. ook gewag maakt van de 'noodzakelijke maturiteit' komt dit aspect bij de beoordeling van de mondelinge proef zelfs niet aan bod.

Het wervingscollege negeert verder het principe van de openbaarheid van de mondelinge proeven, zoals voorzien in artikel 259bis § 4 Ger.W..

Het wervingscollege gaat haar taak en bevoegdheid, toegekend bij voornoemd ministerieel besluit, te buiten.

De motivering van 21 maart 2000 getuigt dan ook van machtsoverschrijding.";

2.3.2. Overwegende dat zoals hiervoren reeds werd gezegd, benadrukt kan worden dat ook al dient de mondelinge uiteenzetting "kritisch" te zijn, dus in bepaalde mate een persoonlijke zienswijze van de examinandus verwoordt, het element "kritisch" niet het enige beoordelingscriterium van de examencommissie dient te zijn, doch dat het ook moet gaan over een "uiteenzetting" en dan wel over "gerechtelijk privaatrecht of strafverdring" en zulks zonder nota's, wat betekent dat een zekere parate kennis omtrent de gekozen materie vereist is en dat de uiteenzetting een zekere logische structuur vertoont; dat in zoverre verzoekster aanklaagt dat wat betreft het element gedachtewisseling over de schriftelijke proeven enkel de vraag werd gesteld wat kantonnement betekent, zij hierdoor niet aantoonst dat het tweede element van de mondelinge proef werd overgeslagen, aangezien dat begrip door verzoekster werd gehanteerd in een der schriftelijke proeven; dat een "gedachtewisseling" niet zonder meer gelijk te stellen is met een uitgebreid debat; dat uit het ingeroepen artikel 259bis, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek niet volgt dat enkel het schriftelijk examengedeelte bedoeld zou zijn om de noodzakelijke maturiteit en verstandelijke bekwaamheid te testen; dat de kwestie van de openbaarheid van het mondeling examen hierna bij het vijfde middel ter sprake komt; dat het middel niet ernstig is;

2.4.1. Overwegende dat als vierde middel verzoekster de schending van het gelijkheidsbeginsel aanvoert; dat zij dat middel als volgt uiteenzet :

"4.1. Verzoekster legde op 21 maart examen af bij de Heren VANDEPUTTE, VANDERWEGEN, DE BUS, PINTENS, BAERT en MOEYKENS.
De samenstelling van de jury op 21 maart 2000 (zes juryleden waarvan drie tot het rechtsgebied van Gent, nl. de advocaat-generaal VANDEPUTTE Rik, wiens stem dubbel telde bij staking van stemmen en twee advocaten nl. BAERT Frans en MOEYKENS Fernand) roept vragen op i.v.m. het gelijkheids-

beginsel tussen de kandidaten bij het afleggen van een mondelinge proef.

Kandidaten uit dit rechtsgebied, die banden met de rechtbank hebben (zoals een kandidaat, plaatsvervangend raadsheer bij het Hof van beroep die eveneens dezelfde dag een mondelinge proef aflegde) kunnen aldus bevoordeeld worden.

Het gelijkheidsbeginsel wordt aldus ten opzichte van verzoekster geschonden, daar niemand van de jury verzoekster kende.

Het is nochtans mogelijk dat het wervingscollege der magistraten in overleg met de secretaris de kandidaten laat oproepen voor een anders samengestelde jury : er zijn immers 11 effectieve juryleden, waarvan er slechts zes dienen aanwezig te zijn bij de mondelinge proef.

De Raad van State kan dus in concreto oordelen dat het gelijkheidsbeginsel wegens deze jury geschonden is.

- 4.2. Ondergeschikt, door de mondelinge proeven bij sommige kandidaten louter op te vatten als een 'kennisexamen', schendt de jury tevens het gelijkheidsbeginsel tussen kandidaten.

Elementaire beginselen van het strafprocesrecht kunnen -tenminste indien zulk een examen voorgesteld wordt door het wervingscollege en bekrachtigd bij ministerieel besluit!- steeds getest worden door schriftelijke examens. In dit geval worden alle kandidaten gelijk behandeld.

Het mondeling examen moet vooral voor alle kandidaten 'gelijkwaardig' zijn en moet voor alle kandidaten op uniforme wijze worden georganiseerd. Nu de openbaarheid van de mondelinge proeven niet wordt gerespecteerd door de examenjury, kan men de gelijkwaardigheid dus eigenlijk niet op een objectieve manier beoordelen.

- 4.3. Uiterst ondergeschikt merkt verzoekster op dat de Senaat overgegaan is tot een eenzijdige samenstelling van het wervingscollege (B.S. 31.8.1996). Enkel mannelijke juryleden werden benoemd : dit geldt zowel voor de 11 effectieve leden als de 11 plaatsvervangers van het Wervingscollege der magistraten.

De samenstelling van de jury roept bij verzoekster vragen op i.v.m. het democratisch karakter, in de zin dat geen medezeggenschap verleend wordt aan de vrouwen in onze maatschappij bij het uitreiken van getuigschriften aan toekomstige magistraten. Zegt dit iets over het gelijke kansenbeleid in onze maatschappij?";

- 2.4.2. Overwegende dat verzoekster niet ernstig in hetzelfde verzoekschrift kan stellen dat het objectiviteitsbeginsel geschonden werd omdat het examen niet anoniem was en dat het gelijkheidsbeginsel werd geschon-

den doordat de leden van de examencommissie haar niet kenden; dat hoe dan ook de vaststelling dat alle leden van de commissie die verzoekster ondervraagd hebben uit het rechtsgebied van het hof van beroep van Gent afkomstig waren op zich niet kan aantonen dat zij anders behandeld werd dan kandidaten die ook uit dat rechtsgebied afkomstig waren of dat zij zelf een betere quotering zou hebben gekregen van een anders samengestelde examencommissie; dat wat het ondergeschikt aangevoerd argument betreft als zou bij afwezigheid van openbaarheid niet kunnen worden nagegaan of het mondeling examen voor alle kandidaten gelijkwaardig was, verwezen wordt naar het tweede middel; dat wat betreft het argument in verband met de eenzijdig mannelijke samenstelling van de jury, verzoekster zich bepaalt tot algemene vragen aangaande democratisch karakter, medezeggenschap van vrouwen en gelijke-kansenbeleid; dat het middel in geen zijner onderdelen ernstig is;

2.5.1. Overwegende dat verzoekster als vijfde middel de schending van substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereisten aanvoert; dat zij dat middel, dat uiteenvalt in drie onderdelen, uiteenzet als volgt :

"* schending van art. 18 in combinatie met art. 12 en 15 van het koninklijk besluit van 5 maart 1992 betreffende de werving van magistraten (B.S. 18 maart 1992).

Art. 12 bepaalt dat 'elke examencommissie niet geldig kan beraadslagen indien niet minstens 6 van haar leden aanwezig zijn'.

Op het ogenblik van het examen afgelegd op 21 maart 2000 waren juist zes leden aanwezig. De Heer STASSIJNS die tekende, was evenwel afwezig.

Artikel 15 bepaalt : 'de beslissingen worden genomen bij meerderheid van de aanwezige leden. Bij staking van de stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend'.

In casu was de voorzitter de Heer VANDEPUTTE.

Art. 18 bepaalt : 'Na afloop van de beraadslaging over het mondelinge examengedeelte wordt, in elke examencommissie, een proces-verbaal van het examen opgemaakt dat door de

voorzitter en door de secretaris van de examencommissie wordt ondertekend. Het proces-verbaal vermeldt de uitslagen die elke gegadigde heeft behaald. De geslaagden ontvangen een 'getuigschrift van beroepsbekwaamheid voor de uitoefening van gerechtelijke functies'.

Een proces-verbaal is het ambtshalve opgemaakt woordelijk verslag van een handeling of een bevinding.

De Heer VANDEPUTTE, bij afwezigheid van de Heer STASSIJNS, maakte dus de bevindingen op, vervat in het proces-verbaal.

Het document (proces-verbaal?) van 21 maart 2000, dat met begeleidende brief op 4 april 2000 door de secretaris van de examencommissie overgemaakt werd aan verzoekster, was evenwel getekend door de Heer STASSIJNS als voorzitter en de secretaris J. DE VOS, terwijl het ambtshalve opgemaakte en overgemaakt verslag daarentegen toch door de waarnemende voorzitter de Heer VANDEPUTTE diende getekend te worden!

De jury schendt dus een noodzakelijke vormvereiste, die men kan afleiden uit de lectuur van de drie aangehaalde artikelen. De Heer STASSIJNS kon als afwezige voorzitter dus geen ambtshalve opgemaakt woordelijk verslag maken, motiveren en tekenen.

* en/of schending van art. 4 en art. 6 § 5 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Verzoekster heeft een onderhoud gehad met de heer STASSIJNS op 18 april 2000, die geen uitleg kon geven over het motief van de examencommissie en de juridische en feitelijke overwegingen die aan de beslissing ten grondslag lagen. Het is belangrijk te weten welke concrete gegevens de jury hebben doen besluiten 'tot een zeer gebrekkige kennis van elementaire beginselen en tot weinig gestructureerd'.

Per e-mailbericht van 26 april 2000 vraagt verzoekster het examenreglement op (waarvan sprake in de brief van 28 februari 2000 van het wervingscollege en waarvoor zij begin maart 2000 telefoonde doch welk zij niet bekwam voor het examen) en vraagt verzoekster een kopie op van het proces-verbaal dat haar persoonlijk aanbelangt (voor het geval dat het document dat toegestuurd werd op 4 april 2000 niet het kwestieuze proces-verbaal zou zijn).

Op 28 april 2000 ontvangt verzoekster vanwege het secretariaat het volgende e-mailbericht: 'in aansluiting op uw e-mail van 26 april jl., maak ik u hierbij het examenreglement van het examen inzake beroepsbekwaamheid (zittijd 1999-2000) over. Na overleg met de heer voorzitter, moet ik

U echter melden dat het niet mogelijk is U een kopie van het proces-verbaal van de mondelinge proeven over te maken'.

Het art. 4 van de wet van 11 april 1994 bepaalt nochtans dat men van elk bestuursdocument een mededeling kan ontvangen!

Art. 6 § 5 van die wet voorziet verder dat 'de federale administratieve overheid die niet onmiddellijk op een vraag om openbaarheid kan ingaan of ze afwijst, binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de aanvraag aan de verzoeker kennis geeft van de redenen van het uitstel of de afwijzing'.

De reden waarom het niet mogelijk is, is dat er buiten het document dat toegestuurd werd op 4 april 2000 (aangetekend aangeboden op 7 april 2000 en afgehaald op 10 april) zich niets anders in het administratief dossier bevindt!

* Schending van substantiële vormvereisten :

Alhoewel in art. 259bis § 4 Ger.W. uitdrukkelijk bepaald wordt dat de mondelinge proeven openbaar zijn, organiseert de examenjury het mondeling examen achter gesloten deuren in het gebouw van het Ministerie van Justitie en bevindt de kandidaat zich alleen t.o.v. een jury.

Openbaar betekent nochtans 'voor iedereen toegankelijk'!

De kandidate ontving verder slechts op 28 april 2000, dus meer dan een maand na de mondelinge proef en laattijdig, het examenreglement. In de brief van 15 mei 2000 verwijst het wervingscollege naar art. 15 van het examenreglement om het bezwaar van verzoekster niet ontvankelijk te verklaren. Het is niet ernstig de kandidaat te verplichten een vormvereiste na te leven van een examenreglement dat het wervingscollege nooit voor de aanvang van de schriftelijke of mondelinge proef meedeelde.";

2.5.2.1. Overwegende wat het eerste onderdeel betreft, dat de verwerende partij een fotokopie van een uittreksel van het "proces-verbaal van de mondelinge proeven van het examen inzake beroepsbekwaamheid (zittijd 1999-2000)" overlegt; dat dit proces-verbaal blijkbaar bestaat uit een globaal verslag over alle resultaten van de mondelinge proeven, afgelegd tussen 13 maart en 21 maart 2000; dat het proces-verbaal in fine is ondertekend door de voorzitter E. STASSIJNS en de secretaris J. DE VOS en aldus formeel beantwoordt aan het ingeroepen artikel 18 van het koninklijk besluit van

5 maart 1992; dat uit het overgelegde uittreksel blijkt dat de voorzitter niet aanwezig was bij de ondervraging van verzoekster, aangezien onmiddellijk na het relaas van haar mondelinge proef is vermeld : "De Voorzitter voegt zich bij de examencommissie en neemt vanaf nu deel aan het afnemen van de mondelinge proeven van deze dag"; dat bij het proces-verbaal evenwel een aanwezigheidslijst is gevoegd van de op 21 maart 2000 aanwezige leden van de examencommissie, welke is ondertekend door al die aanwezige leden, waaronder R. VANDEPUTTE, die naar verzoekster verklaart het voorzitterschap waarnam toen zij de mondelinge proef aflegde; dat kan worden vermoed dat deze waarnemend voorzitter, alsmede de andere aanwezige leden van de examencommissie, doordat zij de aanwezigheidslijst hebben ondertekend, het oordeel van de commissie aangaande verzoekster hebben bevestigd; dat verzoeksters betoog, er in wezen toe strekkende aan te tonen dat, althans wat haar examen betreft, het door een niet aanwezige voorzitter ondertekende proces-verbaal niet bewijskrachtig is, niet opgaat; dat het eerste onderdeel van het middel niet ernstig is;

2.5.2.2. Overwegende dat geen enkele bepaling van de wet van 11 april 1994 voorschrijft dat de auteur of een vertegenwoordiger van de overheid die een administratieve beslissing genomen heeft op vraag van een belanghebbende mondeling of schriftelijk uitleg dient te geven over de motieven die aan die beslissing ten grondslag liggen; dat de omstandigheid dat niet of niet onmiddellijk een stuk wordt overgelegd dat onder de wettelijke verplichting van openbaarheid van bestuur valt, op zichzelf niet de onregelmatigheid aantoont van de beslissing waarvan het de weergave vormt; dat verzoekster weliswaar insinueert dat dit proces-verbaal achteraf werd opgemaakt, doch zelfs indien dit waar moest zijn, zulks niet noodzakelijk betekent dat het relaas van de examenverrichtingen dat er in gegeven wordt vals is;

2.5.2.3. Overwegende dat de omstandigheid dat in feite geen publiek aanwezig was toen verzoekster haar mondelinge examenproef aflegde, niet aantoonde dat het examen niet openbaar was, met andere woorden dat eventueel belangstellenden niet in het examenlokaal zouden zijn toegelaten; dat het overigens in eerste instantie de kandidaat die twijfels heeft over de objectiviteit van een mondeling examen toekomt zich te laten vergezellen van een of meer getuigen;

2.5.2.4. Overwegende dat wat verzoeksters grief aangaande het laattijdig toezenden van het examenreglement betreft, de verwerende partij terecht stelt dat die grief geen betrekking heeft op de bestreden beslissing zelf; dat het enkel anders zou zijn geweest indien haar voor de Raad van State zou zijn tegengeworpen dat zij geen ontvankelijk voorafgaand bezwaar had ingediend; dat, overigens, in de oproeping van de kandidaten tot het examen waaraan verzoekster heeft deelgenomen, uitdrukkelijk vermeld was dat het examenreglement op schriftelijk verzoek verkregen kon worden; dat ook het derde onderdeel van het vijfde middel niet ernstig is;

2.6. Overwegende dat de vaststelling dat geen der aangevoerde middelen als ernstig kan worden beschouwd volstaat om de vordering tot schorsing af te wijzen; dat daaruit volgt dat ook de vordering tot het bevelen van voorlopige maatregelen en tot het opleggen van een dwangsom moet worden verworpen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 2.

De vordering tot het bevelen van voorlopige maaregelen en tot het opleggen van een dwangsom wordt verworpen.

Artikel 3.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten wordt uitgesteld.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zestien oktober 2000, door :

de H.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. DE BRABANDERE.